

Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-77-25

UC88

deregulacja

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy
o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Ma on na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt ma charakter deregulacyjny.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Rozwoju i Technologii.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 oraz z 2025 r. poz. 620) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 16 dodaje się art. 16a i art. 16b w brzmieniu:

„Art. 16a. W zakresie objętym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych i innymi umowami międzynarodowymi gwarantującymi na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zamawiający zapewnia wykonawcom z państw trzecich będących stronami tego porozumienia lub tych umów międzynarodowych oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw takie samo traktowanie jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej.

Art. 16b. 1. Zamawiający może określić w dokumentach zamówienia lub w ogłoszeniu o zamówieniu, że:

- 1) o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się również wykonawcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą oraz mają siedzibę albo miejsce zamieszkania w innych państwach niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz innych niż państwa będące stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub stronami innych umów międzynarodowych gwarantujących na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża:

- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającą dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, Dz. Urz. UE L 307 z 25.11.2015, str. 5, Dz. Urz. UE L 24 z 30.01.2016, str. 14, Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 19, Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 25, Dz. Urz. UE L 398 z 11.11.2021, str. 23, Dz. Urz. UE L 2023/2495 z 16.11.2023 oraz Dz. Urz. UE L 2023/90063 z 03.11.2023);
- 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającą dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, Dz. Urz. UE L 307 z 25.11.2015, str. 7, Dz. Urz. UE L 337 z 19.12.2017, str. 17, Dz. Urz. UE L 279 z 31.10.2019, str. 27, Dz. Urz. UE L 398 z 11.11.2021, str. 25, Dz. Urz. UE L 2023/2496 z 16.11.2023 oraz Dz. Urz. UE L 2023/90064 z 03.11.2023).

- stroną jest Unia Europejska, zwanych dalej „państwami trzecimi niebędącymi stronami umów międzynarodowych”;
- 2) o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
 - 3) wykonawcy mogą polegać na potencjale podmiotów udostępniających zasoby, o których mowa w art. 118 ust. 1, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
 - 4) wykonawcy mogą powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
 - 5) podwykonawcy mogą powierzyć wykonanie części zamówienia dalszym podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

2. Zamawiający, w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw, może określić warunki zamówienia mniej korzystne niż w odniesieniu do wykonawców z państw, o których mowa w art. 16a, lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw.”;

- 2) w art. 146 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) został złożony przez wykonawcę z państwa trzeciego niebędącego stroną umowy międzynarodowej lub wspólnie z wykonawcą z państwa trzeciego niebędącego stroną umowy międzynarodowej, z zastrzeżeniem art. 16b ust. 1 pkt 1 lub 2;”;
- 3) w art. 224 w ust. 2 w pkt 1 wyrazy „na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1” zastępuje się wyrazami „na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1, 5a”;
- 4) w art. 226 w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
„5a) została złożona przez wykonawcę z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych lub wspólnie z wykonawcą z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych, z zastrzeżeniem art. 16b ust. 1 pkt 1 lub 2;”;
- 5) w art. 343 w ust. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) został złożony przez uczestnika konkursu z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych, z wyjątkiem przypadku, gdy zamawiający w ogłoszeniu o konkursie lub w regulaminie konkursu określił, że uczestnicy konkursu, w tym uczestnicy konkursu wspólnie biorący udział w konkursie, mogą pochodzić z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;”;

- 6) w art. 371 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Zamawiający może określić w ogłoszeniu o systemie kwalifikowania wykonawców, że o dopuszczenie do udziału w systemie kwalifikowania wykonawców mogą ubiegać się również wykonawcy z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.”;
- 7) w art. 393 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) zamawiający, z uwzględnieniem art. 16b, może w przypadku zamówienia na dostawę odrzucić ofertę, w której udział produktów, w tym oprogramowania wykorzystywanego w wyposażeniu sieci telekomunikacyjnych, pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw, z którymi Unia Europejska zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców, lub państw, wobec których na mocy decyzji Rady stosuje się przepisy dyrektywy 2014/25/UE, nie przekracza 50 % całkowitej wartości produktów objętych ofertą, jeżeli przewidział to w ogłoszeniu o zamówieniu, a jeżeli postępowanie nie jest wszczynane za pomocą ogłoszenia o zamówieniu – w SWZ.”;
- 8) w art. 395 w ust. 1 w pkt 2 po wyrazie „przepisów” dodaje się wyrazy „art. 16a, art. 16b,”;
- 9) w art. 404 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Zamawiający, w odniesieniu do wykonawców z innych państw niż wymienione w ust. 1, oraz do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw, może określić warunki zamówienia mniej korzystne niż w odniesieniu do wykonawców z państw wymienionych w ust. 1 oraz do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw.”;
- 10) w art. 505 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale nie przysługują wykonawcom, uczestnikom konkursu oraz innym podmiotom, o których mowa w ust. 1, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2023 r. poz. 140 oraz z 2025 r. poz. 620) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 12 dodaje się art. 12a i art. 12b w brzmieniu:
- „Art. 12a. W zakresie objętym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych i innymi umowami międzynarodowymi gwarantującymi

na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zamawiający zapewnia wykonawcom z państw trzecich będących stronami tego porozumienia lub tych umów międzynarodowych oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw takie samo traktowanie jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej.

Art. 12b. 1. Zamawiający może określić w dokumentach koncesji, że:

- 1) o zawarcie umowy koncesji mogą ubiegać się również wykonawcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą oraz mają siedzibę albo miejsce zamieszkania w innych państwach niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz innych niż państwa będące stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub stronami innych umów międzynarodowych gwarantujących na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zwanych dalej „państwami trzecimi niebędącymi stronami umów międzynarodowych”;
- 2) o zawarcie umowy koncesji mogą ubiegać się wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędącymi stronami umów międzynarodowych;
- 3) wykonawcy mogą polegać na zdolnościach innych podmiotów, o których mowa w art. 36, z państw trzecich niebędącymi stronami umów międzynarodowych;
- 4) wykonawcy mogą powierzyć wykonanie części umowy koncesji podwykonawcom z państw trzecich niebędącymi stronami umów międzynarodowych;
- 5) podwykonawcy mogą powierzyć wykonanie części umowy koncesji dalszym podwykonawcom z państw trzecich niebędącymi stronami umów międzynarodowych.

2. Zamawiający, w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw, może określić wymagania dotyczące postępowania o zawarcie umowy koncesji lub warunki umowy koncesji mniej korzystne niż w odniesieniu do wykonawców z państw, o których mowa w art. 12a, lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw.”;

- 2) w art. 54 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale nie przysługują wykonawcom oraz innym podmiotom, o których mowa w ust. 1, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.”.

Art. 3. 1. Do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowań o zawarcie umowy ramowej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że:

- 1) przepis art. 16a ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się również do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowań o zawarcie umowy ramowej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) zamawiający do czasu zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowania o zawarcie umowy ramowej może odrzucić ofertę na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 5a ustawy zmienianej w art. 1, również w przypadku ponownej oceny ofert.

2. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio do wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

3. Do konkursów rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że przepis art. 16a ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się również do konkursów rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

4. Do dynamicznego systemu zakupów lub systemu kwalifikowania wykonawców, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, ustanowionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że przepis art. 16a ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się również do dynamicznego systemu zakupów lub systemu kwalifikowania wykonawców, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, ustanowionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 4. 1. Do postępowań odwoławczych prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Do postępowań odwoławczych prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, które dotyczą:

- 1) postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowań o zawarcie umowy ramowej wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,
- 2) konkursów rozpoczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,
- 3) dynamicznego systemu zakupów lub systemu kwalifikowania wykonawców, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, ustanowionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy

– stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, z uwzględnieniem art. 3.

3. Do postępowań odwoławczych prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w następstwie wniesienia odwołania na zaniechanie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub zorganizowania konkursu, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 5. 1. Do postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że:

- 1) przepis art. 12a ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się również do postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) zamawiający może ponownie ocenić i odrzucić ofertę wykonawcy lub wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji, o ile nie sprzeciwia się to warunkom określonym w dokumentach koncesji.

2. Do postępowań odwoławczych prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 2, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym.

3. Do postępowań odwoławczych prowadzonych na podstawie ustawy zmienianej w art. 2, wszczętych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, które dotyczą postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu dotychczasowym, z uwzględnieniem ust. 1.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Cel regulacji

Projekt służy uwzględnieniu w prawie polskim skutków wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE lub Trybunał) z dnia 22 października 2024 r. w sprawie C-652/22 *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ przeciwko Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave* (ECLI:EU:C:2024:910) oraz wyroku z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie C-266/22 *CRRC Qingdao Sifang e.a. CO LTD et Astra Vagoane Călători S.A. przeciwko Autoritatea pentru Reformă Feroviară i Alstom Ferroviaria S.P.A.* (ECLI:EU:C:2025:178) i ma na celu wdrożenie do przepisów krajowych przepisów art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.) oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.).

W wyroku w sprawie C-652/22 *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, potwierdzonym wyrokiem w sprawie C-266/22 *CRRC Qingdao Sifang*, TSUE orzekł, że wykonawcy z państw trzecich, z którymi Unia Europejska nie jest związana żadną umową międzynarodową gwarantującą na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, nie mają zapewnionego dostępu do unijnego rynku zamówień publicznych. Jednocześnie z wyroku Trybunału nie wynika, że wykonawcy z państw trzecich, z którymi Unia Europejska nie jest związana żadną umową międzynarodową gwarantującą na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane lub usługi, nie mogą ubiegać się o zamówienia publiczne w Unii Europejskiej. Mogą oni ubiegać się o udzielenie zamówienia publicznego w państwach członkowskich Unii Europejskiej, z tym że decyzja o dopuszczeniu takich wykonawców do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jak również określenie, na jakich zasadach będą oni dopuszczeni, pozostaje wyłącznie w gestii zamawiającego, o ile spełnione są warunki, o których mowa w cytowanych orzeczeniach TSUE, tj. Unia Europejska nie skorzystała z wyłącznej kompetencji w tym zakresie. W prawie krajowym nie mogą być tworzone normy o charakterze generalnym regulujące dostęp do rynku zamówień publicznych państw członkowskich, gdyż jest to element

wspólnej polityki handlowej, który pozostaje w zakresie wyłącznej kompetencji Unii Europejskiej.

Projektowane przepisy uwzględniają podstawowe tezy wyżej wskazanych wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE, tj. tezy niebudzące wątpliwości co do kierunku ich wdrożenia w ustawodawstwie krajowym, z których wynika konieczność wyłączenia możliwości powoływania się na regulacje transponujące prawo UE przez tych wykonawców, którzy pochodzą z państw trzecich, z którymi Unia nie zawarła stosownych umów w zakresie równego traktowania, oraz konieczność powierzenia zamawiającemu decyzji o ewentualnym udziale takich wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub postępowaniu o zawarcie umowy koncesji.

Mimo że wyrok TSUE w sprawie C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ oraz potwierdzający tezy tego wyroku wyrok C-266/22 CRRC Qingdao Sifang e.a. nie odnosi się do umów koncesji, projektowane przepisy uwzględniają tezy tych wyroków również w odniesieniu do przepisów regulujących umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, ponieważ interpretacja przepisów dyrektyw dokonana przez Trybunał odnosi się do zasad generalnych dostępu do unijnego rynku, przez co dokonana w nich interpretacja ma zastosowanie również do udzielania koncesji. Znajduje to swoje potwierdzenie w objęciu umów koncesji obowiązującym od 6 kwietnia 2014 r. zrewidowanym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych (GPA). Nowy tekst GPA został dostosowany do obowiązujących od 2014 r. dyrektyw, w tym uwzględnia nową dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, z późn. zm.), a progi wartości dyrektywy koncesyjnej 2014/23/UE są określone w odniesieniu do progów Porozumienia GPA. Ponadto umów koncesji dotyczy rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM) (Dz. Urz. UE L 173 z 30.06.2022, str. 1), które stanowi jeden z przejawów realizacji przez Unię Europejską wyłącznej kompetencji w zakresie wspólnej polityki handlowej.

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 oraz z 2025 r. poz. 620), zwanej dalej „ustawą Pzp”, oraz w ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U.

z 2023 r. poz. 140 oraz z 2025 r. poz. 620) akcentują zasady wynikające z zobowiązań prawnomiędzynarodowych UE i dyrektyw w zakresie zamówień publicznych i umów koncesji dotyczące ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego przez wykonawców z państw trzecich, z którymi Unia Europejska nie jest związana żadną umową międzynarodową gwarantującą na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych. W szczególności przyjmuje się w nich, że zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego ma obowiązek takiego samego traktowania jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej jedynie wykonawcom z państw trzecich będących stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub innych umów międzynarodowych gwarantujących na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw w zakresie objętym tym porozumieniem i tymi umowami międzynarodowymi. Natomiast wykonawcy z państw innych niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych (zwanymi „państwami trzecimi niebędącymi stronami umów międzynarodowych”) nie mają zagwarantowanego dostępu do rynku zamówień publicznych i koncesji. Jednocześnie w projektowanych rozwiązaniach przyjmuje się, w ślad za orzecznictwem TSUE, że zamawiający są uprawnieni do wskazania, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się również wykonawcy z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych. W przypadku dopuszczenia takich wykonawców zamawiający są uprawnieni do zróżnicowania ich traktowania w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w stosunku do pozostałych wykonawców.

II. Zmiany przewidziane w ustawie – Prawo zamówień publicznych (art. 1 projektu ustawy)

Proponuje się dodanie w dziale I „Przepisy ogólne” rozdziale 2 „Zasady udzielania zamówień” przepisów art. 16a i art. 16b, które jako przepisy ogólne miałyby zastosowanie do zamówień klasycznych w rozumieniu art. 7 pkt 33 ustawy Pzp oraz do zamówień sektorowych w rozumieniu art. 7 pkt 35 ustawy Pzp, a także do konkursów w rozumieniu art. 7 pkt 8 ustawy Pzp, w związku z odesłaniem w art. 325 ust. 4 ustawy Pzp do odpowiedniego stosowania przepisów działu I rozdziału 2 w zakresie organizowania konkursów.

Projektowany w ustawie Pzp przepis art. 16a odzwierciedla jedną z zasad udzielania zamówień, w myśl której w zakresie objętym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych i innymi umowami międzynarodowymi gwarantującymi na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zamawiający mają obowiązek zapewnić wykonawcom z państw trzecich będących stronami tego porozumienia lub tych umów międzynarodowych oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw, traktowanie takie samo jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej. Oznacza to, że podczas udzielania zamówień publicznych (oraz organizowania konkursów) wykonawcy z państw, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, jak również roboty budowlane, dostawy i usługi pochodzące z tych państw, powinni być traktowani tak samo jak wykonawcy z Unii Europejskiej oraz roboty budowlane, dostawy i usługi pochodzące z Unii Europejskiej.

Projektowany przepis art. 16a w ustawie Pzp odzwierciedla ogólną zasadę obowiązującą w prawie Unii Europejskiej wyrażoną w art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE. Przepisy dyrektyw, podobnie jak projektowany przepis, nie określają, a tym samym nie narzucają reguł, według których należy ustalać miejsce pochodzenia robót budowlanych, dostaw czy usług, dlatego odpowiednich zasad należy poszukiwać w innych aktach prawnych Unii Europejskiej. Aktem prawnym, które może służyć pomocą w zakresie odnoszącym się do zagadnienia dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji, jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1031 z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie dostępu wykonawców, towarów i usług z państw trzecich do unijnych rynków zamówień publicznych i koncesji oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych wykonawców, towarów i usług do rynków zamówień publicznych i koncesji państw trzecich (Instrument Zamówień Międzynarodowych – IZM), które określa sposób ustalania pochodzenia robót budowlanych, dostaw i usług. Zgodnie z art. 3 ust. 4 rozporządzenia IZM pochodzenie towaru ustala się zgodnie z art. 60 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str.1, z późn. zm.),

a pochodzenie usługi ustala się na podstawie pochodzenia świadczącego ją wykonawcy. Przy tym, zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia IZM, do celów tego rozporządzenia, z wyjątkiem jego art. 6 ust. 3 i 7, za realizację robót budowlanych lub obiektu budowlanego w rozumieniu dyrektyw 2014/23/UE, 2014/24/UE i 2014/25/UE uznaje się za świadczenie usługi.

Należy również zwrócić uwagę, iż zgodnie z art. 60 unijnego kodeksu celnego towar całkowicie uzyskany w danym kraju lub na danym terytorium uznawany jest za pochodzący z tego kraju lub terytorium (ust. 1), zaś towar, w produkcję którego zaangażowane są więcej niż jeden kraj lub więcej niż jedno terytorium, uznaje się za pochodzący z kraju lub terytorium, w którym towar ten został poddany ostatniemu istotnemu, ekonomicznie uzasadnionemu przetwarzaniu lub obróbce, w przedsiębiorstwie przystosowanym do tego celu, co spowodowało wytworzenie nowego produktu lub stanowiło istotny etap wytwarzania (ust. 2).

Należy podkreślić, że projekt ustawy służy uwzględnieniu w prawie polskim skutków wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret oraz w sprawie C-266/22 CRRC Qingdao Sifang e.a., ale w cyt. wyrokach Trybunał dokonał wykładni obowiązujących przepisów dyrektyw z zakresu zamówień publicznych.

Projekt w art. 16a ustawy Pzp odzwierciedla normy prawa unijnego wyrażone w art. 25 dyrektywy 2014/24/UE i art. 43 dyrektywy 2014/25/UE.

W kolejnych przepisach zawarte są natomiast niewychodzące poza normy prawa UE skutki ww. wyroków. Trybunał podkreślał w tych wyrokach, że organy krajowe nie są uprawnione do objęcia wykonawców z państw trzecich, które nie zawarły z Unią umowy międzynarodowej gwarantującej równy i wzajemny dostęp do zamówień publicznych, zastosowaniem przepisów krajowych transponujących przepisy dyrektyw dotyczących zamówień publicznych (por. pkt 67 wyroku w sprawie C-652/22), stąd w przepisach tych wskazuje się na uprawnienia zamawiających dotyczące podejmowania przez nich decyzji w zakresie zasad udziału takich wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz decyzji odnośnie odrzucenia odpowiednio wniosków oraz ofert takich wykonawców. Przy czym momentem podjęcia takiej decyzji przez zamawiającego jest etap ustalania warunków zamówienia i tworzenia dokumentów zamówienia. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Trybunału (pkt 63 wyroku w sprawie C-652/22) w braku przyjętych przez Unię aktów to do instytucji zamawiającej należy dokonanie oceny, czy należy dopuścić do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawców z państwa trzeciego, które nie zawarło z Unią umowy międzynarodowej gwarantującej równy i wzajemny dostęp do zamówień publicznych, oraz,

w przypadku gdy zdecyduje się ona ich dopuścić, czy należy przewidzieć korektę wyniku porównania ofert złożonych przez tych wykonawców z ofertami złożonymi przez innych wykonawców.

Zatem proponowane rozwiązanie art. 16b ust. 2 ustawy Pzp realizuje w istocie wynikającą z wyroków TSUE w sprawach C-652/22 oraz C-266/22 potrzebę wyrażenia przez zamawiającego podjęcia decyzji (poprzez wyrażenie jej w dokumentach zamówienia) w tym zakresie, czy dopuszcza on do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych. Projektowane przepisy nie wychodzą zatem poza to, co wynika z orzeczeń TSUE w sprawach C-652/22 oraz C-266/22: dopuszczenie do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego wymaga aktywnego zachowania zamawiającego, *a contrario* uzasadniony jest wniosek, że brak takiej aktywności zamawiającego prowadzi do niedopuszczania przez niego wykonawców do udziału w postępowaniu. Taki wniosek jest również spójny systemowo na gruncie przepisów zmienianej ustawy Pzp; niepewność prawną i sytuacje sporne wywoływałaby sytuacja, w której ww. wyroki TSUE byłyby interpretowane tak, że zarówno dopuszczenie jak i niedopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wymagałoby aktywności zamawiającego, gdy tymczasem w okolicznościach prowadzonego postępowania miałby miejsce brak aktywności zamawiającego w tym zakresie, tj. brak określenia przez zamawiającego w ogłoszeniu bądź w dokumentach zamówienia, że dopuszcza on do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Zgodnie z dodawanym art. 16b ust. 1 ustawy Pzp zamawiający może określić w dokumentach zamówienia lub w ogłoszeniu o zamówieniu, że:

- 1) o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się również wykonawcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą oraz mają siedzibę albo miejsce zamieszkania w innych państwach niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz innych niż państwa będące stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub stronami innych umów międzynarodowych gwarantujących na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zwanych dalej „państwami trzecimi niebędącymi stronami umów międzynarodowych”;
- 2) o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;

- 3) wykonawcy mogą polegać na potencjale podmiotów udostępniających zasoby, o których mowa w art. 118 ust. 1, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
- 4) wykonawcy mogą powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
- 5) podwykonawcy mogą powierzyć wykonanie części zamówienia dalszym podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Dopuszczenie do postępowania o udzielenie zamówienia wykonawcy z państwa trzeciego wymaga aktywności zamawiającego, co znajduje potwierdzenie w pkt 63 wyroku w sprawie C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret, potwierdzonym wyrokiem z 13 marca 2025 r. w sprawie C-266/22 CRRC Qingdao Sifang CO LTD et Astra Vagoane Călători S.A., w którym TSUE jednoznacznie wskazał, że zamawiający powinien dokonać oceny „czy należy dopuścić do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawców z państwa trzeciego”. Zatem z orzeczenia Trybunału wynika, iż tacy wykonawcy nie są domyślnie dopuszczeni do udziału w postępowaniu, zaś warunkiem ich dopuszczenia w konkretnym postępowaniu jest wyraźna deklaracja zamawiającego zawarta w dokumentach zamówieniach. Z przywołanych wyżej wyroków Trybunału wynika, że dostęp wykonawców z państw trzecich do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w UE nie jest zagwarantowany. Wykonawcy ci mogą albo zostać wykluczeni z tych procedur, albo zostać do nich dopuszczeni, ale nie mogą oni się powoływać na przepisy dyrektyw UE i domagać się traktowania ich ofert na równi z ofertami złożonymi przez wykonawców z państw członkowskich UE i wykonawców z państw trzecich będących stronami umów międzynarodowych, o których mowa w art. 25 dyrektywy 2014/24/UE i art. 43 dyrektywy 2014/25/UE. Przepisy projektu ustawy, w braku odmiennych uregulowań w prawie UE, umowach UE czy decyzjach KE, wskazują wprost, że to do zamawiającego należy decyzja, czy dopuścić do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawców z państwa trzeciego, które nie zawarło z UE umowy międzynarodowej gwarantującej równy i wzajemny dostęp do zamówień publicznych, oraz na jakich zasadach. Możliwość podjęcia przez zamawiającego decyzji o dopuszczeniu wykonawców z krajów trzecich innych niż te, z którymi zostały zawarte umowy o równym dostępie, do udziału w postępowaniu opiera się zatem na założeniu, że wykonawcy ci nie mają żadnej gwarancji dopuszczenia do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i to zamawiający musi wyrazić wolę w tym zakresie, żeby mogli oni wziąć

w postępowaniu udział. Przepisy projektu nie tworzą zatem ogólnych zasad, na jakich wykonawcy z krajów trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych są dopuszczani do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, ale wskazują jedynie, że to zamawiający może korzystać ze swojego dyskrejonalnego uprawnienia w tym zakresie.

Jeżeli przykładowo zamawiający nie przewidzi, że o udzielenie zamówienia będą mogli ubiegać się także wykonawcy z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych (zgodnie z projektowanym w ustawie Pzp art. 16b ust. 1 pkt 1) lub że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych (zgodnie z projektowanym w ustawie Pzp art. 16b ust. 1 pkt 2), wówczas na podstawie projektowanego art. 226 ust. 1 pkt 5a ustawy Pzp będzie miał on obowiązek odrzucenia oferty złożonej przez wykonawcę z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych lub wspólnie z wykonawcą z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych, z zastrzeżeniem art. 16b ust. 1 pkt 1 lub 2.

Podobna nowa regulacja została zaprojektowana w art. 146 ust. 1 pkt 4a ustawy Pzp w odniesieniu do wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a także w art. 343 ust. 3 pkt 4a w odniesieniu do wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie.

Zatem to zamawiający będzie decydował, czy w prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego (odpowiednio w konkursie) ograniczy udział wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych, w tym wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, podmiotów udostępniających z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych, podwykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub dalszych podwykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Projektowany przepis art. 16b ust. 2 ustawy Pzp stanowi o uprawnieniu zamawiającego w zakresie wprowadzania przez niego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego innych ograniczeń w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych, innych niż wymienione w art. 16b ust. 1 ustawy Pzp, w tym w odniesieniu do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw.

Stosownie do art. 16b ust. 2 ustawy Pzp zamawiający, w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych,

mogą określić warunki zamówienia mniej korzystne niż w odniesieniu do wykonawców z państw, o których mowa w art. 16a, lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw. Zgodnie z brzmieniem art. 7 pkt 29 ustawy Pzp przez „warunki zamówienia” należy rozumieć warunki, które dotyczą zamówienia lub postępowania o udzielenie zamówienia, wynikające w szczególności z opisu przedmiotu zamówienia, wymagań związanych z realizacją zamówienia, kryteriów oceny ofert, wymagań proceduralnych lub projektowanych postanowień umowy w sprawie zamówienia publicznego. W związku z tym zamawiający będą dysponowali szerokim uprawnieniem w kontekście możliwości określenia mniej korzystnych warunków zamówienia w odniesieniu do państw trzecich, z którymi UE nie jest związana żadną umową międzynarodową gwarantującą na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych. Przy czym projektowany art. 16b ust. 2 ustawy Pzp w zakresie, w jakim dotyczy dostaw pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych, nie odnosi się do towarów unijnych, o których mowa w art. 5 pkt 23 unijnego kodeksu celnego, tj. w szczególności towarów wprowadzonych na obszar celny Unii Europejskiej z krajów lub terytoriów znajdujących się poza tym obszarem i dopuszczone do obrotu (art. 5 pkt 23 lit. b).

Należy przy tym zauważyć, iż projekt ustawy nie przesądza, iż brak określenia przez zamawiającego w warunkach zamówienia ograniczeń dotyczących robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych oznacza brak dopuszczenia w ofertach takich robót budowlanych, dostaw i usług.

Na zamawiającym spoczywa obowiązek zagwarantowania traktowania takiego jak w przypadku unijnych wykonawców (towarów, usług, robót budowlanych) tylko wykonawcom (towarom, usługom, robotom budowlanym) pochodzącym z państw trzecich, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych. *A contrario*, wykonawcy (towary, usługi, roboty budowlane) pochodzący z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych nie powinni być traktowani tak samo. Nie jest jednak celem projektu ustawy ilustrowanie przykładowych sposobów określania przez zamawiającego w warunkach zamówienia mniej korzystnych warunków dla wykonawców lub ich ofert z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Tytułem przykładu można wskazać, iż w przypadku korzystania przez zamawiającego w prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego z regulacji przewidzianej

w projektowanym art. 16b ust. 2 ustawy Pzp zamawiający w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub odpowiednio do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych będzie mógł np.:

- 1) zastosować podstawy wykluczenia oraz warunki udziału w postępowaniu inne niż wymagane od wykonawców z państw wymienionych w art. 16a ustawy Pzp;
- 2) żądać złożenia podmiotowych środków dowodowych lub przedmiotowych środków dowodowych innych niż wymagane od wykonawców z państw wymienionych w 16a ustawy Pzp;
- 3) skorygować wynik oceny ofert złożonych przez wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub ofert z udziałem robót budowlanych, dostaw lub usług pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych na korzyść ofert złożonych przez wykonawców z państw wymienionych w art. 16a ustawy Pzp, lub ofert z udziałem dostaw, usług lub robót budowlanych pochodzących z państw wymienionych w art. 16a ustawy Pzp;
- 4) określić, że nie dopuszcza ofert z udziałem robót budowlanych, dostaw lub usług pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Wyjaśnienia również wymaga, że projektowane w ustawie Pzp przepisy art. 16a i art. 16b nie będą miały zastosowania do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w rozumieniu art. 7 pkt 36 ustawy Pzp, gdyż zgodnie z projektowaną zmianą w art. 395 ust. 1 pkt 2 wyłączone zostało zastosowanie art. 16a i art. 16b. W przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa kwestie dotyczące ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego przez wykonawców z państw trzecich są już obecnie unormowane odrębnie w art. 404 ustawy Pzp, przy czym wymaga podkreślenia, że umowy, o których mowa w tym przepisie, nie są tożsame z umowami, o których mowa w projektowanym art. 16a ust. 1 ustawy Pzp. Należy dodać, że przewiduje się doprecyzowanie art. 404 ustawy Pzp poprzez wprowadzenie w ust. 3 normy (wzorowanej na nowo dodawanym art. 16b ust. 2 ustawy Pzp), zgodnie z którą zamawiający, w odniesieniu do wykonawców z innych państw niż wymienione w art. 404 ust. 1 ustawy Pzp, a także do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw, może określić warunki zamówienia mniej korzystne niż w odniesieniu do wykonawców z państw wymienionych w art. 404 ust. 1 ustawy Pzp, jak również do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw.

Zmiana art. 393 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp stanowi zmianę wynikową i polega na doprecyzowaniu, z uwzględnieniem projektowanego art. 16b ustawy Pzp, możliwości ograniczenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy udziału wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych poprzez możliwość odrzucenia oferty, w której udział produktów, w tym oprogramowania wykorzystywanego w wyposażeniu sieci telekomunikacyjnych, pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw, z którymi Unia Europejska zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców, lub państw, wobec których na mocy decyzji Rady stosuje się przepisy dyrektywy 2014/25/UE, nie przekracza 50 % całkowitej wartości produktów objętych ofertą, o ile zamawiający to przewidział na etapie wszczęcia postępowania w ogłoszeniu o zamówieniu lub odpowiednio w SWZ. W związku z tym możliwość zastosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 393 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp, nie wyczerpuje możliwego zakresu takich ograniczeń. Zamawiający sektorowy może zastosować również inne ograniczenia w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych na podstawie art. 16b ustawy Pzp.

Zostały także zaprojektowane regulacje dotyczące korzystania ze środków ochrony prawnej. Zgodnie z dodawanym w ustawie Pzp art. 505 ust. 1a, środki ochrony prawnej określone w określone w dziale IX ustawy Pzp nie będą przysługiwały wykonawcom, uczestnikom konkursu oraz innym podmiotom, o których mowa w art. 505 ust. 1, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

W związku ze zmianami w ustawie Pzp w projekcie przewidziane zostały przepisy przejściowe. Zgodnie z art. 3 ust. 1 projektu ustawy do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowań o zawarcie umowy ramowej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy ustawy Pzp, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że zgodnie z projektowanym art. 3 ust. 1 pkt 1 przepis art. 16a ustawy Pzp będzie miał zastosowanie również do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowań o zawarcie umowy ramowej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Należy zaznaczyć, że przepis ten ma na celu jedynie podkreślenie, że norma wyrażona w art. 16a zmienianej w art. 1 ustawy Pzp ma nadal zastosowanie, gdyż norma ta wynika z art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE. A zatem sam fakt przywołania w przepisie przejściowym przepisu wprowadzającego tę normę nie oznacza dokonywania zmiany w stosunku do norm, które miały dotychczas zastosowanie w postępowaniach

o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych, a niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, ale służy jedynie podkreśleniu, że norma ta, wynikająca z obowiązujących przepisów prawa Unii Europejskiej, mimo zmiany dotychczasowego brzmienia przepisów ustawy Pzp jest obowiązująca i ma nadal zastosowanie w tych postępowaniach. Takie rozwiązanie pozwoli tym samym rozwiązać wątpliwości co do tego, że projektowane przepisy nie wprowadzają nowych reguł funkcjonowania rynku zamówień publicznych w stosunku do tych, które są określone dyrektywami UE. Wyrok TSUE w sprawie C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ jest orzeczeniem wydanym w trybie prejudycjalnym, w którym nie zostały określone szczególne reguły czasowe dotyczące skutków tego wyroku. Zatem z wyroku tego wynika jedynie to, że Trybunał potwierdził, jak należało i należy interpretować przepisy obowiązujących dyrektyw, a co za tym idzie implementujące je przepisy krajowe. Stąd implementowane w art. 16a ustawy Pzp przepisy art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE będą miały zastosowanie również do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowań o zawarcie umowy ramowej wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Inne zasady są niezbędne natomiast w przypadku, gdyby zamawiający chciał skorzystać z możliwości zastosowania w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego ograniczeń, o których mowa w projektowanym art. 16b ustawy Pzp, ponieważ wiąże się to z podjęciem przez zamawiającego czynności związanych z zamieszczeniem stosownych informacji w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentach zamówienia.

Zgodnie z projektowanym art. 3 ust. 1 pkt 2 zamawiający do czasu zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowania o zawarcie umowy ramowej może odrzucić ofertę na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 5a ustawy Pzp, również w przypadku ponownej oceny ofert. Przepis ten będzie miał również zastosowanie do wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Analogiczne założenia leżą u podstaw projektowanych przepisów przejściowych odnoszących się do konkursów, dynamicznego systemu zakupów i systemu kwalifikowania wykonawców (projektowany art. 3 ust. 3 i 4).

Stosownie do art. 3 ust. 3 projektu ustawy do konkursów rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy Pzp, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że przepis art. 16a ustawy Pzp stosuje się również do konkursów

rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Przepis art. 3 ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Do dynamicznego systemu zakupów lub systemu kwalifikowania wykonawców, o których mowa w ustawie Pzp, ustanowionego przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy Pzp, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że przepis art. 16a ustawy Pzp stosuje się również do dynamicznego systemu zakupów lub systemu kwalifikowania wykonawców, o których mowa w ustawie Pzp, ustanowionych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Przepis art. 3 ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

III. Zmiany przewidziane w ustawie o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 2 projektu ustawy)

Mimo że wyrok TSUE w sprawie C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ oraz potwierdzający tezy tego wyroku wyrok C-266/22 CRRC Qingdao Sifang e.a. nie odnosi się do umów koncesji, projektowane przepisy uwzględniają tezy tych wyroków również w odniesieniu do przepisów regulujących umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi ponieważ interpretacja przepisów dyrektyw odnosi się do zasad generalnych dostępu do unijnego rynku, przez co dokonana w nich przez Trybunał interpretacja ma zastosowanie również do zawierania umów koncesji. Co do zasady bowiem unijny rynek zamówień publicznych i unijny rynek umów koncesji jest otwarty tylko dla wykonawców i świadczeń unijnych i pochodzących z krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Tytułem przykładu, umowy koncesji zostały objęte, obowiązującym od dnia 6 kwietnia 2014 r., zrewidowanym Porozumieniem GPA. Umowy koncesji są objęte również takimi umowami międzynarodowymi, których stroną jest UE, dotyczącymi dostępu do rynku zamówień publicznych, jak np. umowa o wolnym handlu (FTA) pomiędzy UE a Singapurem czy Kompleksowa Umowa Gospodarczo-Handlowa (CETA), którą UE zawarła z Kanadą. Ponadto umów koncesji dotyczy cyt. rozporządzenie IZM.

Ponieważ jednak w prawie Unii Europejskiej brak jest przepisów, które zabraniałyby zamawiającym dopuszczania wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych do udziału w postępowaniach o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, wykonawcy ci mogą być dopuszczani przez zamawiających do takich postępowań, ale nie mogą w związku ze swoim udziałem w takim postępowaniu powoływać się na dyrektywę 2014/23/UE w sprawie udzielania koncesji i odpowiednio na wdrażające ją przepisy krajowe i w ten sposób domagać się równego traktowania swoich ofert z ofertami

złożonymi przez wykonawców z państw członkowskich UE i wykonawców z państw, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych. Projektowany art. 12a ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi odzwierciedla zatem generalną zasadę wynikającą z przepisów UE dotyczącą dostępu do rynku unijnego, w odniesieniu do zawierania umów koncesji, w myśl której w zakresie objętym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych i innymi umowami międzynarodowymi gwarantującymi na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zamawiający ma obowiązek zapewnienia wykonawcom z państw trzecich będących stronami tego porozumienia lub tych umów międzynarodowych oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw, takie samo traktowanie jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej. Oznacza to, że w odniesieniu do zawierania umów koncesji tylko wykonawcom z państw, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, jak również robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw, przysługuje, stosownie do zawartych umów, prawo do takiego samego traktowania jak wykonawcom z Unii Europejskiej, a także robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z Unii Europejskiej.

Zgodnie z dodawanym art. 12b ust. 1 ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, zamawiający może określić w dokumentach koncesji, że:

- 1) o zawarcie umowy koncesji mogą ubiegać się również wykonawcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą oraz mają siedzibę albo miejsce zamieszkania w innych państwach niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz innym niż państwa, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu będące stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub stronami innych umów międzynarodowych gwarantujących na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zwanych dalej „państwami trzecimi niebędącymi stronami umów międzynarodowych”;
- 2) o zawarcie umowy koncesji mogą ubiegać się wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;

- 3) wykonawcy mogą polegać na zdolnościach innych podmiotów, o których mowa w art. 36 ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
- 4) wykonawcy mogą powierzyć wykonanie części umowy koncesji podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
- 5) podwykonawcy mogą powierzyć wykonanie części umowy koncesji dalszym podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Zatem to zamawiający będzie decydował, czy w danym postępowaniu o zawarcie umowy koncesji będzie stosował i jakie ograniczenia dotyczące udziału wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych, w tym wspólnie ubiegających się o zawarcie umowy koncesji, podmiotów udostępniających z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych, podwykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub dalszych podwykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Analogicznie jak w przypadku projektowanego art. 16b ustawy Pzp projektowany przepis art. 12b ust. 2 ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi przyznaje zamawiającym dodatkowe uprawnienie w zakresie określenia warunków koncesji mniej korzystnych w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych niż stosowane w odniesieniu do wykonawców z państw, o których mowa w art. 12a tej ustawy, lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw. Przy czym projektowany art. 12b ust. 2 ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi w zakresie, w jakim dotyczy dostaw pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych nie odnosi się do towarów unijnych, o których mowa w art. 5 pkt 23 unijnego kodeksu celnego, tj. w szczególności towarów wprowadzonych na obszar celny Unii Europejskiej z krajów lub terytoriów znajdujących się poza tym obszarem i dopuszczonych do obrotu (art. 5 pkt 23 lit. b).

Mając na względzie stanowisko TSUE wyrażone w wyrokach w sprawach C-652/22 oraz C-266/22, w braku przyjętych przez Unię Europejską aktów, to do instytucji zamawiającej należy dokonanie oceny, czy należy dopuścić do postępowania o zawarcie umowy koncesji wykonawców z państw trzecich, które nie zawarły z Unią Europejską umowy międzynarodowej gwarantującej równy i wzajemny dostęp do zamówień publicznych, oraz, w przypadku gdy zdecyduje się ona ich dopuścić, czy należy przewidzieć korektę wyniku porównania ofert złożonych przez tych wykonawców z ofertami złożonymi przez innych wykonawców. Zatem

proponowane rozwiązanie art. 12b ust. 2 ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usług realizuje w istocie wynikającą z ww. wyroków TSUE potrzebę podjęcia przez zamawiającego decyzji (poprzez wyrażenie jej w dokumentach w koncesji) w tym zakresie, czy dopuszcza on do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych. Projektowane przepisy nie wychodzą zatem poza to, co wynika z orzeczeń TSUE w sprawach C-652/22 oraz C-266/22: dopuszczenie do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji wymaga aktywnego zachowania się zamawiającego, *a contrario* uzasadnione jest przyjęcie, że brak takiej aktywności zamawiającego prowadzi do niedopuszczania przez niego wykonawców do udziału w postępowaniu. Taki wniosek jest również spójny systemowo na gruncie przepisów zmienianej ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, natomiast niepewność prawną i sytuacje sporne wywoływałaby sytuacja, w której ww. wyroki TSUE byłyby interpretowane tak, że zarówno dopuszczenie jak niedopuszczenie do udziału w postępowaniu wymagałoby aktywności zamawiającego, a w okolicznościach prowadzonego postępowania miałby miejsce brak aktywności zamawiającego, tj. określenia przez zamawiającego w dokumentach koncesji, że dopuszcza on do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Zgodnie z nowo projektowanym art. 54 ust. 1a ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi środki ochrony prawnej nie przysługują wykonawcom z państw trzecich oraz innym podmiotom, o których mowa w art. 54 ust. 1 tej ustawy, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.

Założenia do opracowania przepisów przejściowych dotyczących zmian w ustawie o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi były analogiczne jak w przypadku przepisów przejściowych do zmian w ustawie Pzp wprowadzanych projektem ustawy. Ponieważ reguła generalna dostępu do unijnego rynku nie ulega zmianie, przepis art. 12a znajduje zastosowanie do postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Należy zaznaczyć, że przepis ten ma na celu jedynie podkreślenie, że przywoływana w art. 5 ust. 1 projektu ustawy norma wyrażona w art. 12a zmienianej ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi ma nadal zastosowanie, gdyż norma ta wynika z art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE, a w następstwie objęcia umów koncesji Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub innych umów międzynarodowych gwarantujących

na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych również z treści tego Porozumienia i tych umów. A zatem sam fakt przywołania w przepisie przejściowym przepisu wprowadzającego tę normę nie oznacza dokonywania zmiany w stosunku do norm, które miały dotychczas zastosowanie w postępowaniach o zawarcie umowy koncesji wszczętych, a nie zakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, ale służy jedynie podkreśleniu, że norma ta, wynikająca z obowiązujących przepisów prawa Unii Europejskiej i obowiązujących umów, mimo zmiany dotychczasowego brzmienia przepisów ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, jest obowiązująca i ma nadal zastosowanie w tych postępowaniach.

Inne zasady są niezbędne natomiast w przypadku, gdyby zamawiający chciał skorzystać z możliwości zastosowania w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji ograniczeń, o których mowa w projektowanym art. 12b ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ponieważ wiąże się to z podjęciem przez zamawiającego czynności związanych z zamieszczeniem stosownych informacji w dokumentach koncesji. Stąd do postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosownie do art. 5 ust. 1 projektu ustawy stosuje się przepisy ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, w brzmieniu dotychczasowym, z tym że zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 przepis art. 12a ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi stosuje się również do postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Zgodnie z projektowanym w art. 5 ust. 1 pkt 2 zamawiający będzie mógł ponownie ocenić i odrzucić ofertę wykonawcy lub wnioszek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji, o ile nie sprzeciwia się to warunkom określonym w dokumentach koncesji.

Stosownie do art. 5 ust. 2 projektu ustawy do postępowań odwoławczych prowadzonych na podstawie ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, stosuje się przepisy ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, w brzmieniu dotychczasowym.

Natomiast zgodnie z art. 5 ust. 3 projektu ustawy do postępowań odwoławczych prowadzonych na podstawie ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, wszczętych od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, które dotyczą postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi wszczętych przed dniem wejścia w życie projektowanej

ustawy, stosuje się przepisy ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, w brzmieniu dotychczasowym, z uwzględnieniem art. 5 ust. 1 projektu.

IV. Termin wejścia w życie ustawy

Zgodnie z projektowanym art. 6 przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt ustawy nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 i art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36).

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia z właściwym organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym, o czym mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) w związku z § 52 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi	Data sporządzenia 26-05-2025 r.
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju i Technologii	Źródło Prawo UE
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Michał Jaros – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii	Inne
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Grzegorz Płatek, dyrektor Departamentu Prawa Gospodarczego i Analiz, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, tel. 22 411 93 84	Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 października 2024 r. wydany w sprawie C-652/22 <i>Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticarete przeciwko Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave</i>
	Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UC88

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Celem ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi jest uwzględnienie w prawie polskim skutków wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach: C-652/22 *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret* oraz C-266/22 *CRRC Qingdao Sifang e.a.* oraz ma na celu wdrożenie do przepisów krajowych przepisów art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE.

Projekt może oddziaływać korzystnie na jakość świadczeń uzyskiwanych przez zamawiających w związku z postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego oraz postępowaniami o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi. Ponadto będzie miał korzystny wpływ na poprawę sytuacji konkurencyjnej m.in. polskich wykonawców w takich postępowaniach, w których konkurują oni z wykonawcami prowadzącymi działalność gospodarczą oraz mającymi siedzibę albo miejsce zamieszkania w innych państwach niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz innych niż państwa, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, zwanych dalej „państwami trzecimi niebędącymi stronami umów międzynarodowych”. Wykonawcy z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych nie są zobligowani do przestrzegania standardów i wymogów wynikających z prawa Unii Europejskiej (np. w zakresie ochrony środowiska) i ponoszenia związanych z tym kosztów, co istotnie wpływa na wartość ofert i powoduje brak równości konkurencyjnej w postępowaniach z perspektywy wykonawców z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz innych państw, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych.

W wyroku z dnia 22 października 2024 r. wydanym w sprawie C-652/22 *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticarete przeciwko Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave*, potwierdzonym wyrokiem z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie C-266/22 *CRRC Qingdao Sifang CO LTD et Astra Vagoane Călători S.A. przeciwko Autoritatea pentru Reformă Feroviară i Alstom Ferroviaria S.P.A.*, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przypomniał, że wykonawcy z państw trzecich, z którymi Unia Europejska nie jest związana żadną umową międzynarodową gwarantującą na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, nie mają zapewnionego dostępu do unijnego rynku zamówień publicznych. Wykonawcy z państw trzecich, z którymi Unia Europejska nie jest związana żadną umową międzynarodową gwarantującą na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane lub usługi, mogą ubiegać się o zamówienia publiczne w Unii Europejskiej, ale decyzja o dopuszczeniu takich wykonawców do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jak również określenie na jakich zasadach będą oni dopuszczeni, pozostaje wyłącznie w gestii zamawiającego. Analogicznie jest w przypadku postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Na zamawiającym spoczywa obowiązek zagwarantowania równego traktowania wykonawcom z krajów UE (towarom, usługom, robotom budowlanym oraz wykonawcom (towarom, usługom, robotom budowlanym) pochodzącym z państw trzecich, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych. A zatem wykonawcy (towary, usługi, roboty budowlane) pochodzący z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych nie powinni być traktowani tak samo.

W konsekwencji powyższego wyroku powstała niepewność prawna co do możliwości i zasad ograniczania udziału w ww. postępowaniach wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych. Niektórzy z zamawiających w prowadzonych postępowaniach nie dopuszczają do udziału wykonawców z państw trzecich

niebędących stronami umów międzynarodowych, powołując się wprost na powyższe orzeczenie Trybunału, inni natomiast wprowadzają własne zasady dotyczące udziału wykonawców z takich państw. Projektowane przepisy uwzględniają podstawowe tezy wyżej wskazanych wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE, tj. tezy niebudzące wątpliwości co do kierunku ich wdrożenia w ustawodawstwie krajowym, z których wynika konieczność wyłączenia możliwości powoływania się na regulacje implementujące prawo UE przez tych wykonawców, którzy pochodzą z państw trzecich, z którymi UE nie zawarła stosownych umów w zakresie równego traktowania oraz konieczność powierzenia zamawiającemu decyzji o ewentualnym udziale takich wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Projektowane przepisy nie wprowadzają nowych reguł funkcjonowania rynku zamówień publicznych w stosunku do tych, które są określone dyrektywami UE. Wyrok TSUE w sprawie C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ jest orzeczeniem wydanym w trybie prejudycjalnym, w którym nie zostały określone szczególne reguły czasowe dotyczące skutków tego wyroku. Zatem z wyroku tego wynika, że Trybunał potwierdził w nim jak należało i należy interpretować przepisy obowiązujących dyrektyw, a co za tym idzie implementujące je przepisy krajowe.

Na podstawie Sprawozdań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2022 r. oraz 2023 r., a także Statystycznego podsumowania roku 2024 r. na rynku zamówień publicznych, które są dostępne na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych, ustalono, że:

- w 2022 r. wykonawcom z państw spoza UE udzielono 61 zamówień publicznych o wartości 5 254 780 786 zł, w tym wykonawcom z państw trzecich udzielonych zostało 13 zamówień publicznych o wartości 4 523 728 824 zł;
- w 2023 r. wykonawcom z państw spoza UE udzielono 125 zamówień publicznych o wartości 2 577 949 644 zł, w tym wykonawcom z państw trzecich – 11 zamówień publicznych o wartości 1 901 790 806 zł;
- w 2024 r. wykonawcom z państw spoza UE udzielono 141 zamówień publicznych o wartości 21 049 882 590 zł, w tym wykonawcom z państw trzecich 10 zamówień publicznych o wartości 20 025 073 661 zł.

Należy podkreślić, że powyższe dane zostały opracowane wyłącznie na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych przez polskich zamawiających w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Oznacza to, że nie uwzględniają one zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych, a więc tych które podlegają publikacji w Biuletynie Zamówień Publicznych. Wynika z tego, że liczba i wartość zamówień publicznych udzielonych wykonawcom spoza państw członkowskich UE, w tym wykonawcom z państw trzecich, może być wyższa.

Powyższe dane wskazują na znaczny wzrost wartości zamówień publicznych udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom z państw trzecich w 2024 r. w porównaniu do 2023 r. (z 1,9 mld zł do 20 mld zł).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

1) Wdrożenie przepisów: art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE

Wdrożenie do ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320 oraz z 2025 r. poz. 620), zwanej dalej „ustawą Pzp”, oraz do ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2023 r. poz. 140 oraz z 2025 r. poz. 620) przepisów: art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE nakładających na zamawiających obowiązek zapewnienia wykonawcom z państw trzecich będących stronami Porozumienia Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych i innych umów międzynarodowych gwarantujących na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, a także robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw, w zakresie tego porozumienia lub tych umów międzynarodowych, takiego samego traktowania jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej;

2) Określenie w systemie prawa zamówień publicznych zasad dostępu wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych do udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego i w postępowaniach o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi

Wyrok TSUE w sprawie C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ wywołał spory i niepewność zamawiających w zakresie tego w jaki sposób należy stosować przepisy: art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE. Brak jasności w zakresie uprawnień zamawiających co do możliwości wprowadzenia ograniczeń w dostępie do zamówień i umów koncesji wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych spowodował, że konieczność dodania w systemie prawa krajowego przepisów, odnoszących się do możliwości podejmowania przez zamawiających działań w tym zakresie, z uwzględnieniem wynikającej z prawa UE zasady potwierdzonej wyrokiem TSUE w sprawie C-652/22, iż w prawie krajowym nie mogą być tworzone normy o charakterze generalnym regulujące dostęp do rynku zamówień publicznych państw członkowskich, gdyż jest to element wspólnej polityki handlowej, który pozostaje w zakresie wyłącznej kompetencji Unii Europejskiej.

W celu zapewnienia skuteczności powyższego orzeczenia Trybunału niezbędne jest wyraźne wskazanie w projektowanych regulacjach, że zamawiający w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego lub postępowaniach o zawarcie umowy

koncesji są uprawnieni do ograniczenia dostępu do zamówień wykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych. Ograniczenie to może polegać na niedopuszczeniu ich do udziału w postępowaniu, bądź w przypadku dopuszczenia takich wykonawców – na zróżnicowaniu ich traktowania w postępowaniu w stosunku do pozostałych wykonawców. Zatem to zamawiający, zgodnie ze stanowiskiem Trybunału wyrażonym w ww. wyroku, będzie podejmował decyzję odnośnie udziału wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych w danym postępowaniu.

Momentem podjęcia takiej decyzji przez zamawiającego jest etap ustalania warunków zamówienia i tworzenia dokumentów zamówienia. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Trybunału (pkt 63 wyroku w sprawie C-652/22) w braku przyjętych przez Unię aktów to do instytucji zamawiającej należy dokonanie oceny, czy należy dopuścić do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wykonawców z państwa trzeciego, które nie zawarło z Unią umowy międzynarodowej gwarantującej równy i wzajemny dostęp do zamówień publicznych, oraz, w przypadku gdy zdecyduje się ona ich dopuścić, czy należy przewidzieć korektę wyniku porównania ofert złożonych przez tych wykonawców z ofertami złożonymi przez innych wykonawców.

Zatem proponowane rozwiązanie art. 16b ust. 2 realizuje w istocie wynikającą z wyroków TSUE w sprawach C-652/22 oraz C-266/22 potrzebę wyrażenia przez zamawiającego podjęcia decyzji (poprzez wyrażenie jej w dokumentach zamówienia) w tym zakresie czy dopuszcza on do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych. Projektowane przepisy nie wychodzą zatem poza to, co wynika z orzeczeń TSUE w sprawach C-652/22 oraz C-266/22.

Zaproponowane zmiany legislacyjne są ważne z perspektywy zarówno wykonawców, jak i zamawiających, ponieważ pozwolą na zwiększenie pewności prawa wśród zamawiających, wpłyną na poprawienie sytuacji konkurencyjnej polskich i innych europejskich wykonawców w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz w postępowaniach o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, jak również będą miały wpływ na uzyskanie przez zamawiających większej pewności co do jakości realizacji zamówienia przy zachowaniu standardów europejskich.

Nie jest możliwe osiągnięcie ww. celu poprzez działania pozalegislacyjne.

Projektowane przepisy stanowią uwzględnienie podstawowych tez ww. wyroków Trybunału Sprawiedliwości UE, tj. tez niebudzących wątpliwości co do kierunku ich wdrożenia w ustawodawstwie krajowym, a potwierdzających konieczność wyłączenia z regulacji implementującej prawo UE tych wykonawców, którzy pochodzą z państw trzecich (z którymi UE nie zawarła stosownych umów w zakresie równego traktowania) oraz powierzenia zamawiającemu decyzji o ich ewentualnym udziale w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub postępowaniu o zawarcie umowy koncesji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W myśl obowiązujących regulacji dyrektyw, w zakresie objętym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych i innymi umowami międzynarodowymi gwarantującymi na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zamawiający zapewniają wykonawcom z państw trzecich będących stronami tego porozumienia lub tych umów międzynarodowych oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw, takie samo traktowanie jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej.

W związku z powyższym, w większości państw członkowskich UE obowiązujące przepisy przewidują, że zamawiający nie mogą ograniczać dostępu do zamówień publicznych i koncesji wykonawcom, którzy mają swoją siedzibę w jednym z państw członkowskich UE oraz wykonawcom z innych państw, które zawarły UE umowę międzynarodową gwarantującą na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych.

Przykładowo, w NIDERLANDACH zastosowanie znajduje polityka neutralności krajowej, na podstawie której wykonawcy podlegają wykluczeniu wyłącznie, gdy przewidują to stosowne przepisy lub polityki UE. O dopuszczeniu lub wykluczeniu wykonawcy z postępowania decyduje zamawiający, w zależności od konkretnego przypadku.

Zarazem przepisy regulujące materię udzielania zamówień publicznych i zawierania umów koncesji w niektórych państwach członkowskich przewidują ograniczenie dostępu do rynku podmiotom z państw trzecich.

Zgodnie z FRANCUSKIM kodeksem zamówień publicznych, w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich, zamawiający mogą wprowadzić w dokumentach przetargowych kryteria lub ograniczenia oparte o pochodzenie całości lub części robót, dostaw lub usług zawartych w złożonych ofertach lub w oparciu o przynależność państwową wykonawców uprawnionych do składania ofert.

Regulacje obowiązujące na WĘGRZECH przewidują wykluczenie wykonawców posiadających rezydencję podatkową w państwach spoza UE, EOG lub Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub w państwach nienależących do WTO/GPA lub poza krajami i terytoriami zamorskimi określonymi w art. 198 TFUE lub w państwach, które nie podpisały z Węgrami żadnej umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub które nie zawarły z UE umowy dwustronnej dotyczącej zamówień publicznych.

Z kolei w REPUBLICE SŁOWACKIEJ zamawiający może ograniczyć udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w szczególności poprzez wykluczenie lub wykluczenie ofert wykonawców, którzy mają siedzibę w państwie trzecim niebędącym stroną Porozumienia GPA lub innej umowy międzynarodowej, którą UE jest związana, i która gwarantuje równy i skuteczny dostęp do zamówień publicznych w tym państwie trzecim dla wykonawców mających siedzibę w Republice Słowackiej.

Przepisy w RUMUNII ograniczają dostęp wykonawców z państw trzecich, które nie są związane z UE umowami o równym traktowaniu, do rumuńskiego rynku.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Zamawiający: jednostki sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, podmioty prawa publicznego, związki tych jednostek lub podmiotów oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych	31 478	Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2023 r.	Uprawnienie ustawowe dla zamawiających do ograniczenia udziału w postępowaniach wykonawców z państw trzecich.
Wykonawcy/przedsiębiorcy: osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej, osoby fizyczne	Okolo 200 tysięcy potencjalnych wykonawców zamówień publicznych, w tym małe (ok. 57 tys.) i średnie (ok. 15 tys.) przedsiębiorstwa.	dane REGON GUS	Wzmocnienie warunków dla równej i efektywnej konkurencji na rynku zamówień publicznych oraz zwiększenie wolumenu zamówień publicznych oraz umów koncesji trafiających do wykonawców krajowych oraz z innych państw UE, co będzie stanowiło dla nich dodatkowy impuls prorozwojowy, który przełoży się na wzmacnianie podstaw i odporności unijnej gospodarki;
Krajowa Izba Odwoławcza	1	akt normatywny	Potencjalnie mniejsza liczba odwołań kierowanych do Krajowej Izby Odwoławczej w związku z wyeliminowaniem niepewności prawnej związanej z dostępem wykonawców z państw trzecich do krajowego rynku zamówień publicznych;
Obywatele i lokalne społeczności	37 563 tys. osób (stan na 30.06.2024 r.)	Dane statystyczne dostępne na stronie internetowej GUS	Wyższe standardy jakości otrzymywanych dostaw, usług i robót budowlanych; zwiększenie poziomu ochrony praw pracowniczych; zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy nie był poddany procedurze prekonsultacji.

W ramach opiniowania i konsultacji publicznych projekt ustawy pismem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 23 kwietnia 2025 r. został przekazany do następujących podmiotów:

1. Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o.;
2. Krajowa Izba Gospodarcza;
3. Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.;
4. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.;
5. PGNiG S.A.;
6. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;

7. Poczta Polska S.A.;
8. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
9. Polski Fundusz Rozwoju;
10. Polskie Koleje Państwowe S.A.;
11. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.;
12. Unia Metropolii Polskich;
13. Związek Miast Polskich;
14. Związek Powiatów Polskich;
15. Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej;
16. Rada Dialogu Społecznego;
17. Forum Związków Zawodowych;
18. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
19. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
20. Konfederacja Lewiatan;
21. Pracodawcy RP;
22. Związek Pracodawców Business Centre Club;
23. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
24. Związek Rzemiosła Polskiego;
25. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
26. Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
27. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Konsultantów Zamówień Publicznych;
28. Stowarzyszenie Prawa Zamówień Publicznych;
29. Polskie Stowarzyszenie Zamówień Publicznych.

W dniu 24 kwietnia 2025 r. projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt ustawy został również zaprezentowany przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych podczas posiedzenia Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli KWRiST, które odbyło w dniu 15 maja 2025 r. Posiedzenie Zespołu do Spraw Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu, podczas którego zostanie rozpatrzony projekt ustawy, odbędzie się 22 maja 2025 r.

W dniu 23 kwietnia 2025 r. projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny” w celu zapoznania się z nim przez wszystkie zainteresowane podmioty.

Projekt ustawy oraz informacja o skierowaniu projektu do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych z terminem na zgłaszanie uwag do dnia 6 maja 2025 r. została zamieszczona w dniu 25 kwietnia 2025 r. na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

Projekt ustawy był przedmiotem opiniowania i konsultacji publicznych, w ramach których uwagi zgłoszone do projektu zostały uwzględnione lub wyjaśnione. Treść uwag oraz stanowisko projektodawcy zostały ujęte w zbiorczej tabeli uwag zgłoszonych w ramach uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, zamieszczonej w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

W związku ze zgłoszonymi w ramach uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych uwagami do projektu ustawy, w dniu 19 maja 2025 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa, na którą zaproszone zostały również podmioty, którym projekt ustawy został przekazany w ramach konsultacji publicznych i opiniowania.

Szczegółowe omówienie wyników opiniowania i konsultacji publicznych zawiera raport z konsultacji, sporządzony na podstawie § 51 Regulaminu pracy Rady Ministrów.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania		Projektowana ustawa nie będzie miała bezpośredniego wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.										
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Nie dotyczy.										
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0				
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0				
	(dodaj/usuń)	0	0	0	0	0	0	0				
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane regulacje będą przewidywały, że zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub postępowaniu o zawarcie umowy koncesji są uprawnieni do ograniczenia dostępu do zamówień wykonawcom z państw trzecich, a ograniczenie to może polegać na niedopuszczeniu do udziału w postępowaniu, bądź w przypadku dopuszczenia takich wykonawców, na zróżnicowaniu ich traktowania w postępowaniu w stosunku do pozostałych wykonawców. Zagadnienie dotyczące konkurencyjności w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz w postępowaniach o zawarcie umowy koncesji z wykonawcami z państw trzecich, którzy nie są zobligowani do zachowania standardów wynikających z prawa Unii Europejskiej – ma wpływ na funkcjonowanie wykonawców z Unii Europejskiej, w tym na funkcjonowanie dużych przedsiębiorców. W przypadku dużych przedsiębiorców – w ujęciu niepieniężnym – oddziaływanie wystąpi przede wszystkim poprzez wzmocnienie warunków dla równej i efektywnej konkurencji na rynku zamówień publicznych.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Zagadnienie dotyczące konkurencyjności w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz w postępowaniach o zawarcie umowy koncesji z wykonawcami z państw trzecich, którzy nie są zobligowani do zachowania standardów wynikających z prawa Unii Europejskiej – ma wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Podobnie jak w przypadku dużych przedsiębiorstw, w ujęciu niepieniężnym, w przypadku sektora MŚP oddziaływanie wystąpi poprzez wzrost poziomu konkurencyjności na rynku zamówień publicznych. Ponadto, większy wolumen zamówień i umów koncesji trafiających do wykonawców z UE (generalnych wykonawców), którzy podlegają bezpośrednio regulacjom unijnym, będzie miał wpływ na poprawę warunków prowadzenia działalności przez MŚP, które często współpracują z ww. wykonawcami w roli podwykonawców.										

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i osoby niepełnosprawne	Projekt ustawy nie będzie miał bezpośredniego wpływu na rodzinę, gospodarstwa domowe i obywateli, w tym osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze.
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz: projektowane regulacje mają na celu wyeliminowanie niepewności prawnej co do zasad udziału wykonawców z państw trzecich w postępowaniach o udzielenie zamówienia lub postępowaniach o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, w tym ograniczenie ewentualnych sporów co do uprawnienia zamawiającego w zakresie kształtowania kręgu wykonawców dopuszczonych do udziału w tych postępowaniach.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Potencjalne zwiększenie zaangażowania wykonawców z Unii Europejskiej (w tym Polski) w rynek zamówień publicznych w przypadku ograniczenia przez zamawiającego dostępu do postępowań wykonawcom z państw trzecich, co może stanowić czynnik stymulujący wzrost zatrudnienia u wykonawców z Unii Europejskiej (w tym Polski).		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:
		☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Dzięki projektowanym regulacjom dojdzie do wzmocnienia unijnej gospodarki oraz do zwiększenia konkurencyjności na rynku zamówień publicznych. Ograniczenie udziału wykonawców z państw trzecich pozwoli na pozyskanie, także przez jednostki samorządu terytorialnego, lepszej jakości towarów, usług, robót budowlanych, dzięki zawieraniu umów z podmiotami, które spełniają wymagania i standardy unijne.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Planowane wejście w życie nowej ustawy: po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Co roku publikowane są sprawozdania Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych, w których przedstawiane są informacje dotyczące rynku zamówień publicznych. Ocena skutków funkcjonowania proponowanych zmian legislacyjnych będzie dokonywana przez ministra właściwego ds. gospodarki i Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w oparciu o dane i informacje wynikające z powyższego sprawozdania.		

W sprawozdaniu publikowane są m.in. dane dotyczące zaangażowania podmiotów zagranicznych na polskim rynku zamówień publicznych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Raport z konsultacji.

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (UC88)

Niniejszy raport został sporządzony na podstawie § 51 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), dalej „Regulamin pracy Rady Ministrów”.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi służy uwzględnieniu w prawie polskim skutków wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach: C-652/22 Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret oraz C-266/22 CRRC Qingdao Sifang e.a. oraz ma na celu wdrożenie do przepisów krajowych przepisów art. 25 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE oraz art. 43 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE.

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania
--

Uzgodnienia, opiniowanie i konsultacje publicznych były prowadzone przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych na podstawie upoważnienia z dnia 17 kwietnia 2025 r. udzielonego przez Ministra Rozwoju i Technologii (znak: MRiT/ 95 - UM/25).

Projekt ustawy został skierowany do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych w dniu 23 kwietnia 2025 r. W tym samym dniu projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny w celu zapoznania się z nim przez wszystkie zainteresowane podmioty.

Projekt ustawy oraz informacja o skierowaniu projektu do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych z terminem zgłaszania uwag do dnia 6 maja 2025 r. została zamieszczona w dniu 25 kwietnia 2025 r. na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

Projekt ustawy był przedmiotem opiniowania i konsultacji publicznych, w ramach których uwagi zgłoszone do projektu zostały uwzględnione lub wyjaśnione. Treść uwag oraz stanowisko projektodawcy zostały ujęte w zbiorczej tabeli uwag zgłoszonych w ramach uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, zamieszczonej w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt ustawy w dniu 24 kwietnia 2025 r., na podstawie § 36 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów, został skierowany do konsultacji publicznych do następujących podmiotów:

- 1) Centralny Port Komunikacyjny Sp. z o.o.;
- 2) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 3) Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.;
- 4) PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.;
- 5) PGNiG S.A.;
- 6) PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;
- 7) Poczta Polska S.A.;
- 8) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 9) Polski Fundusz Rozwoju;
- 10) Polskie Koleje Państwowe S.A.;
- 11) Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.;
- 12) Unia Metropolii Polskich;
- 13) Związek Miast Polskich;

- 14) Związek Powiatów Polskich;
- 15) Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej;
- 16) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- 17) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Konsultantów Zamówień Publicznych;
- 18) Stowarzyszenie Prawa Zamówień Publicznych;
- 19) Polskie Stowarzyszenie Zamówień Publicznych.

Projekt ustawy w dniu 24 kwietnia 2025 r., na podstawie § 38 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów, został skierowany do zaopiniowania przez:

- 1) Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 2) Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 4) Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad;
- 5) Centrum Obsługi Administracji Rządowej;
- 6) Szefa Kancelarii Prezydenta RP;
- 7) Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej.

Jednocześnie projekt ustawy w dniu 24 kwietnia 2025 r. został skierowany do opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt ustawy został również zaprezentowany przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych podczas posiedzenia Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli KWRiST, które odbyło w dniu 15 maja 2025 r. Posiedzenie Zespołu do Spraw Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu, podczas którego zostanie rozpatrzony projekt ustawy, odbędzie się 22 maja 2025 r.

Projekt ustawy w dniu 24 kwietnia 2025 r. został skierowany do zaopiniowania do następujących organizacji reprezentatywnych związków zawodowych:

- 1) Forum Związków Zawodowych;
- 2) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.

Ponadto, projekt ustawy w dniu 24 kwietnia 2025 r. został przekazany do następujących organizacji reprezentatywnych pracodawców:

- 1) Konfederacja Lewiatan;
- 2) Pracodawcy RP;
- 3) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 4) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 5) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 6) Federacja Przedsiębiorców Polskich.

Projekt ustawy w dniu 24 kwietnia 2025 r. został również przedłożony Radzie Dialogu Społecznego.

W ramach opiniowania i konsultacji publicznych do projektu ustawy wpłynęły stanowiska zgłoszone przez:

- 1) Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad;
- 2) Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej;
- 3) Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 4) Szefa Kancelarii Prezydenta RP;
- 5) Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP w ramach opiniowania przez KWRiST;
- 6) Federację Przedsiębiorców Polskich;

- 7) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Konsultantów Zamówień Publicznych;
- 8) Polską Izba Handlu;
- 9) PGE Polską Grupę Energetyczną S.A.;
- 10) Konfederację Lewiatan;
- 11) Polski Związek Pracodawców Budownictwa i Ogólnopolską Izbę Gospodarczą Drogownictwa;
- 12) Związek Ogólnopolski Projektantów i Inżynierów;
- 13) Pracodawców RP;
- 14) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 15) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- 16) PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;
- 17) dr Macieja Lubiszewskiego, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Katedra Prawa Gospodarczego i Prawa Handlowego Wydział Prawa i Administracji;
- 18) prof. UAM dr hab. Katarzynę Kokocińską, dr Jarosława Kołę, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Prawa i Administracji.

Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. oraz Poczta Polska S.A. poinformowali o braku uwag do projektu ustawy.

Natomiast Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych wyraziło aprobatę dla proponowanych kierunków zmian i jednocześnie zwróciło uwagę na projekt ustawy wypracowany przez Radę Dialogu Społecznego, odnoszący się do analogicznej materii.

Pisma wraz z stanowiskami ww. podmiotów zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W związku ze zgłoszonymi w ramach uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych uwagami do projektu ustawy, w dniu 19 maja 2025 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa, na którą zaproszeni zostali:

- 1) Pan Donald Tusk – Prezes Rady Ministrów;
- 2) Pan Krzysztof Gawkowski – Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Cyfryzacji;
- 3) Pan Władysław Kosiniak-Kamysz – Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Obrony Narodowej;
- 4) Pan Krzysztof Paszyk – Minister Rozwoju i Technologii;
- 5) Pan Maciej Berek – Minister – Członek Rady Ministrów, Przewodniczący Komitetu Stałego Rady Ministrów;
- 6) Pan Adam Bodnar – Minister Sprawiedliwości;
- 7) Pani Marzena Czarnecka – Minister Przemysłu;
- 8) Pan Andrzej Domański – Minister Finansów;
- 9) Pani Agnieszka Dziemianowicz-Bąk – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 10) Pan Jan Grabiec – Minister – Członek Rady Ministrów, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
- 11) Pani Paulina Hennig-Kloska – Minister Klimatu i Środowiska;
- 12) Pan Jakub Jaworowski – Minister Aktywów Państwowych;
- 13) Pan Marcin Kierwiński – Minister – Członek Rady Ministrów;
- 14) Pan Dariusz Klimczak – Minister Infrastruktury;
- 15) Pan Marcin Kulasek – Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 16) Pani Katarzyna Kotula – Minister do spraw Równości;
- 17) Pani Izabela Leszczyna – Minister Zdrowia;
- 18) Pan Sławomir Nitras – Minister Sportu i Turystyki;
- 19) Pani Barbara Nowacka – Minister Edukacji;
- 20) Pani Marzena Okła-Drewnowicz – Minister do spraw Polityki Senioralnej;

- 21) Pani Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – Minister Funduszy i Polityki Regionalnej;
- 22) Pani Adriana Porowska – Minister do spraw Społeczeństwa Obywatelskiego, przewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego;
- 23) Pan Czesław Siekierski – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- 24) Pan Tomasz Siemoniak – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Koordynator Służb Specjalnych;
- 25) Pan Radosław Sikorski – Minister Spraw Zagranicznych;
- 26) Pan Adam Szłapka – Minister do spraw Unii Europejskiej;
- 27) Pani Hanna Wróblewska – Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- 28) Pani Joanna Knapieńska – Prezes Rządowego Centrum Legislacji;
- 29) Pani Katarzyna Grzelak-Bach – Koordynator Oceny Skutków Regulacji w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
- 30) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 31) Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
- 32) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- 33) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad;
- 34) Centrum Obsługi Administracji Rządowej;
- 35) Szef Kancelarii Prezydenta RP;
- 36) Krajowa Izba Odwoławcza;
- 37) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 38) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Konsultantów Zamówień Publicznych;
- 39) Polska Izba Handlu;
- 40) PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.;
- 41) Konfederacja Lewiatan;
- 42) Polski Związek Pracodawców Budownictwa;
- 43) Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa;
- 44) Związek Ogólnopolski Projektantów i Inżynierów;
- 45) Pracodawcy RP;
- 46) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 47) Polskie Towarzystwo Gospodarcze;
- 48) PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;
- 49) Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.;
- 50) Poczta Polska S.A.;
- 51) Związek Województw RP – Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP;
- 52) dr Maciej Lubiszewski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Katedra Prawa Gospodarczego i Prawa Handlowego Wydział Prawa i Administracji;
- 53) prof. UAM dr hab. Katarzyna Kokocińska, dr Jarosław Kola, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Prawa i Administracji.

Przed konferencją uzgodnieniową w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny udostępnione zostały stanowiska zgłoszone w ramach uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, a także zbiorcza tabela uwag zgłoszonych w ramach uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych wraz ze stanowiskiem projektodawcy.

Podczas konferencji uzgodnieniowej omówione zostały wszystkie zgłoszone uwagi do projektu ustawy oraz zostało przedstawione stanowisko projektodawcy. Jednocześnie uczestnicy konferencji uzgodnieniowej mieli możliwość wyrażenia swojego stanowiska oraz zadawania dodatkowych pytań do projektu.

2. Przedstawienie wyników konsultacji projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymagał przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. Minister do spraw Unii Europejskiej uznał, że zaprojektowane zmiany należy uznać za wystarczające, z zastrzeżeniem uzupełnienia bądź modyfikacji proponowanych zmian po ukształtowaniu się wyraźnego kierunku wykonania wyroków¹⁾ w orzecznictwie i zaaprobowanej przez Komisję Europejską praktyce. Jednocześnie uwagi zgłoszone przez Ministra do spraw Unii Europejskiej zostały uwzględnione w treści projektu ustawy lub wyjaśnione podczas konferencji uzgodnieniowej.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa

W toku prac nad projektem ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677).

Jednocześnie, zgodnie z § 52 Regulaminu pracy Rady Ministrów, projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

¹⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 22 października 2024 r. w sprawie C-652/22 *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ przeciwko Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave* (ECLI:EU:C:2024:910), potwierdzony wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie C-266/22 *CRRC Qingdao Sifang CO LTD et Astra Vagoane Călători S.A. przeciwko Autoritatea pentru Reformă Feroviară i Alstom Ferroviaria S.P.A.*

Tytuł dyrektyw:

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE

Tytuł aktu prawnego wdrażającego: USTAWA z dnia... o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (wersja 20.05.2025)

TABELA ZGODNOŚCI

Jedn. redakcyjna	Treść przepisu UE	Konieczność wdrożenia	Jedn. redakcyjna	Treść przepisu projektu
art. 25 dyrektywy 2014/24/UE i art. 43 dyrektywy 2014/25/UE	Artykuł 25 Warunki dotyczące Porozumienia GPA w sprawie zamówień publicznych i innych umów międzynarodowych W zakresie, w jakim obejmują to załączniki 1, 2, 4 i 5 oraz uwagi ogólne do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, a także inne umowy międzynarodowe, którymi związana jest Unia, instytucje zamawiające przyznają robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom sygnatariuszy wspomnianych umów i Porozumienia traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom Unii.	T	Art. 16a	Art. 16a. W zakresie objętym Porozumieniem Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych i innymi umowami międzynarodowymi gwarantującymi na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, których stroną jest Unia Europejska, zamawiający zapewniają wykonawcom z państw trzecich będących stronami tego porozumienia lub tych umów międzynarodowych oraz robotom budowlanym, dostawom i usługom pochodzącym z tych państw, takie samo traktowanie jak traktowanie wykonawców pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z Unii Europejskiej.
	Artykuł 43 Warunki dotyczące Porozumienia GPA i innych umów międzynarodowych W zakresie, w jakim obejmują to załączniki 3, 4 i 5 oraz uwagi ogólne do dodatku I Unii Europejskiej do Porozumienia GPA, a także inne umowy międzynarodowe, którymi związana jest Unia, podmioty zamawiające w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. a) przyznają robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom sygnatariuszy wspomnianych umów i Porozumienia traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznane robotom budowlanym, dostawom, usługom i wykonawcom Unii.		Art. 16b	Art. 16b. 1. Zamawiający mogą określić w dokumentach zamówienia lub w ogłoszeniu o zamówieniu, że: 1) o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się również wykonawcy, którzy prowadzą działalność gospodarczą oraz mają siedzibę albo miejsce zamieszkania w innych państwach niż państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz innych niż państwa, z którymi Unia Europejska zawarła Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie zamówień rządowych lub inne umowy międzynarodowe gwarantujące na zasadzie wzajemności i równości dostęp do rynku zamówień publicznych, zwanych dalej „państwami trzecimi niebędącymi stronami umów międzynarodowych”; 2) o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych; 3) wykonawcy mogą polegać na potencjale podmiotów udostępniających zasoby, o których mowa w art. 118 ust. 1, z

				państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych; 4) wykonawcy mogą powierzyć wykonanie części zamówienia podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych; 5) podwykonawcy mogą powierzyć wykonanie części zamówienia dalszym podwykonawcom z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych. 2. Zamawiający, w odniesieniu do wykonawców z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych, mogą określić warunki zamówienia mniej korzystne niż w odniesieniu do wykonawców z państw, o których mowa w art. 16a, lub do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw.
			art. 146 ust. 1 pkt 4a	4a) został złożony przez wykonawcę z państwa trzeciego niebędącego stroną umowy międzynarodowej lub wspólnie z wykonawcą z państwa trzeciego niebędącego stroną umowy międzynarodowej, z zastrzeżeniem art. 16b ust. 1 pkt 1 lub 2;
			art. 224 ust. 2 w pkt 1	2. W przypadku gdy cena całkowita oferty złożonej w terminie jest niższa o co najmniej 30 % od: 1) wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, ustalonej przed wszczęciem postępowania lub średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 pkt 5a i 10, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień, o których mowa w ust. 1, chyba że rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia;
			art. 226 ust. 1 pkt 5a	5a) została złożona przez wykonawcę z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych lub wspólnie z wykonawcą z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych, z zastrzeżeniem art. 16b ust. 1 pkt 1 lub 2;
			art. 343 ust. 3 pkt 4a	4a) został złożony przez uczestnika konkursu z państwa trzeciego niebędącego stroną umów międzynarodowych, z wyjątkiem przypadku, gdy zamawiający w ogłoszeniu o konkursie lub w regulaminie konkursu określił, że uczestnicy konkursu, w tym uczestnicy konkursu wspólnie biorący udział w konkursie, mogą pochodzić z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych;
			art. 371 ust. 2a	2a. Zamawiający może w ogłoszeniu o systemie kwalifikowania wykonawców określić, że o dopuszczenie do udziału w systemie kwalifikowania wykonawców mogą ubiegać się również wykonawcy z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych lub wykonawcy wspólnie z wykonawcami z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.
			art. 393 w ust. 1 pkt 4	4) zamawiający, z uwzględnieniem art. 16b, może w przypadku zamówienia na dostawy odrzucić ofertę, w której udział produktów, w tym oprogramowania wykorzystywanego

				w wyposażeniu sieci telekomunikacyjnych, pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw, z którymi Unia Europejska zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców, lub państw, wobec których na mocy decyzji Rady stosuje się przepisy dyrektywy 2014/25/UE, nie przekracza 50 % całkowitej wartości produktów objętych ofertą, jeżeli przewidział to w ogłoszeniu o zamówieniu, a jeżeli postępowanie nie jest wszczynane za pomocą ogłoszenia o zamówieniu – w SWZ.
			art. 395 ust. 1 pkt 2	Art. 395. 1. Do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa: 2) nie stosuje się przepisów art. 16a i 16b, art. 21–23, art. 72 ust. 1 pkt 5, art. 78 ust. 4, art. 442 ust. 1 i 2, art. 443, art. 446 i art. 448.
			art. 404 ust. 3	3. Zamawiający, w odniesieniu do wykonawców z innych państw niż wymienione w ust. 1, oraz do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw, może określić warunki zamówienia mniej korzystne niż w odniesieniu do wykonawców z państw wymienionych w ust. 1 oraz do robót budowlanych, dostaw i usług pochodzących z tych państw.
			art. 505 ust. 1a	1a. Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale nie przysługują wykonawcom, uczestnikom konkursu oraz innym podmiotom, o których mowa w ust. 1, z państw trzecich niebędących stronami umów międzynarodowych.